

سایت ویژه ریاضیات www.riazisara.ir

درسنامه ها و جزوه های ریاضی
سوالات و پاسخنامه تشریحی کنکور
نمونه سوالات امتحانات ریاضی
نرم افزارهای ریاضیات

و...

(@riazisara)

ریاضی سرا در تلگرام:

<https://t.me/riazisara>

(@riazisara.ir) ریاضی سرا در اینستاگرام:

<https://www.instagram.com/riazisara.ir>

۱۳۱- کدام یک از قضیه‌های زیر را نمی‌توان به صورت قضیه دو شرطی نوشت؟

- (۱) نقطه همرسی عمود منصف‌های ضلع‌های مثلث، از سه رأس مثلث به یک فاصله است.
- (۲) در هر مستطیل، قطرهای یکدیگر را نصف می‌کنند.
- (۳) هر نقطه روی نیمساز یک زاویه از دو ضلع آن زاویه به یک فاصله است.
- (۴) در هر مثلث متساوی‌الساقین، ارتفاع و میانه نظیر یکی از اضلاع بر هم منطبق‌اند.

۱۳۲- کدام یک از چهار ضلعی‌های زیر به طور منحصر به فرد رسم نمی‌شود؟

- (۱) متوازی‌الاضلاعی به طول قطرهای ۲ و ۳
- (۲) مثلثی به طول اضلاع ۳، ۴ و ۵
- (۳) لوزی به طول قطرهای ۴ و ۶
- (۴) لوزی به طول ضلع ۵ و قطر ۶

۱۳۳- در مثلث ABC نیمسازهای دو زاویه A و B و عمود منصف ضلع AC هم‌رس‌اند. کدام نتیجه‌گیری الزاماً درست است؟

- (۱) $AB = AC$ (۲) $AB = BC$ (۳) $AC = BC$ (۴) هیچ کدام

۱۳۴- نقطه A به فاصله ۸ واحد از خط d واقع است. برای رسم خطی عمود بر خط d از نقطه A ، دایره‌ای به مرکز A و به شعاع ۱۰ واحد رسم می‌کنیم تا خط d را در نقاط B و C قطع کند و سپس از نقاط B و C دو کمان به شعاع R رسم می‌کنیم تا یکدیگر را در دو نقطه E و F قطع نمایند. R کدام یک از مقادیر زیر می‌تواند باشد؟

- (۱) ۳   (۲) ۴   (۳) ۶   (۴) ۷

۱۳۵- کدام چهار ضلعی قابل رسم نیست؟

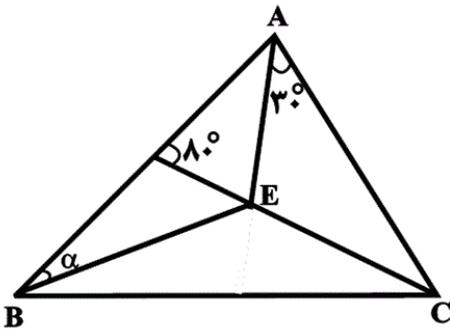
(۱) مربعی که مجموع طول‌های یک ضلع و یک قطر آن ۲ باشد.

(۲) لوزی‌ای که طول قطرهای آن ۳ و ۱۰ باشد.

(۳) مستطیلی که طول یک ضلع آن ۲ و طول قطر آن ۱۵ باشد.

(۴) متوازی‌الاضلاعی که طول‌های دو قطر آن ۷ و ۴ و طول یک ضلع آن ۶ باشد.

۱۳۶- در شکل زیر اگر E نقطه هم‌رسی نیمسازهای زاویه‌های داخلی مثلث ABC باشد، زاویه α چند درجه است؟

(۱) ۱۵

(۲) ۲۰

(۳) ۳۰

(۴) ۴۰

۱۳۷- دو خط d_1 و d_2 در نقطه O بر هم عمودند. مساحت ناحیه‌ای که فاصله نقاط واقع در آن از هر یک از دو خط d_1 و d_2 کمتر از ۲ واحد و از نقطه O بیشتر از ۲ واحد باشد، کدام است؟

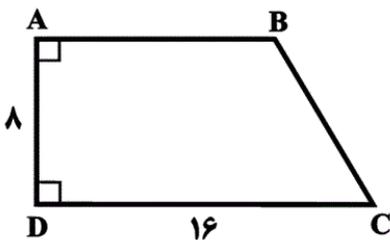
(۲) ۱۶

(۱) 4π

(۴) $4(\pi - 1)$

(۳) $4(4 - \pi)$

۱۳۸- در دوزنقه ABCD شکل زیر، عمودمنصف قطر AC، قاعده DC را در نقطه M قطع می‌کند. فاصله M تا رأس D کدام است؟

(۱) ۶

(۲) ۸

(۳) ۴

(۴) ۳

۱۳۹- در مثلث $(\hat{A} > \hat{C})ABC$ ، نیمساز زاویه $\hat{B}$ ، ضلع AC را در نقطه D قطع می‌کند. اگر M و M' به ترتیب وسط اضلاع AB

و BC باشند، نسبت مساحت $\triangle BDM'$ به مساحت $\triangle BDM$ کدام است؟

- (۱) ۱ (۲) $\frac{1}{2}$ (۳) بین $\frac{1}{2}$ و ۱ (۴) بزرگ‌تر از ۱

۱۴۰- دو خط متقاطع d و d' را در نظر گرفته و نقطه تقاطع آن‌ها را O می‌نامیم. نقاطی که از دو خط d و d' به یک فاصله بوده و از

نقطه O به فاصله ۲ باشند، رئوس یک چهارضلعی هستند. مساحت این چهارضلعی کدام است؟

- (۱) ۴ (۲) ۶ (۳) ۸ (۴) ۱۶

ریاضیات گسسته - ۱۰ سوال

۱۲۱- کدام یک از ترکیب‌های دو شرطی زیر درست است؟ $(a, b \in \mathbb{R})$

(۱) $a = b \Leftrightarrow a^3 = b^3$

(۲) $a = b \Leftrightarrow a^2 = b^2$

(۳) $a < b \Leftrightarrow a^2 < b^2$

(۴) $a < b \Leftrightarrow \frac{1}{a} > \frac{1}{b}$

۱۲۲- کدام یک از گزینه‌های زیر درست است؟

(۱) با استفاده از مثال نقض می‌توان درستی گزاره «مجموع دو عدد صحیح متوالی، فرد است» را رد کرد.

(۲) با استفاده از استدلال استنتاجی می‌توان درستی گزاره «مجموع دو عدد فرد، عددی فرد است» را اثبات کرد.

(۳) با استفاده از برهان خلف می‌توان درستی گزاره «مجموع هر سه عدد صحیح متوالی، مضرب ۳ است» را رد کرد.

(۴) با استفاده از روش اثبات مستقیم می‌توان درستی گزاره «حاصل ضرب هر دو عدد فرد، عددی فرد است» را اثبات کرد.

۱۲۳- اگر عدد طبیعی a ، دو عدد $3k+1$ و $5k+4$ را عاد کند، آن‌گاه بیش‌ترین مقدار a کدام است؟ $(k \in \mathbb{Z})$

- (۱) ۱ (۲) ۳ (۳) ۵ (۴) ۷

۱۲۴- روی نمودار تابع $y = \frac{3x+4}{x+2}$ ، چند نقطه با مختصات طبیعی وجود دارد؟

- (۱) ۱
(۲) ۲
(۳) ۴
(۴) صفر

۱۲۵- چه تعداد از گزاره‌های زیر همواره درست است؟

- الف) اگر m و n دو عدد صحیح متوالی باشند، عدد $mn + m$ مربع کامل است.
ب) اگر m و n دو عدد زوج متوالی باشند، عدد $mn + 1$ مربع کامل است.
پ) اگر m و n دو عدد فرد متوالی باشند، عدد $m^2 + m + n$ مربع کامل است

- (۱) صفر
(۲) ۱
(۳) ۲
(۴) ۳

۱۲۶- اگر x ، y و z سه عدد حقیقی باشند، در اثبات درستی گزاره $x^2 + y^2 + z^2 \geq -xy + xz - yz$ به روش بازگشتی، به کدام

رابطه بدیهی می‌رسیم؟

$$(1) \quad (x-y)^2 + (x+z)^2 + (z-y)^2 \geq 0$$

$$(2) \quad (x+y)^2 + (x-z)^2 + (z+y)^2 \geq 0$$

$$(3) \quad (x+y)^2 + (x-z)^2 + (z-y)^2 \geq 0$$

$$(4) \quad (x+y)^2 + (x+z)^2 + (z+y)^2 \geq 0$$

۱۲۷- a_1, a_2, a_3, a_4, a_5 اعداد طبیعی متوالی‌اند. اگر میانگین آن‌ها عددی فرد باشد، حاصل $4a_3 - a_5$ را همواره به کدام صورت می‌توان

نوشت؟ ($k \in \mathbb{N}$)

- (۱) $2k-1$
(۲) $2k-2$
(۳) $3k-3$
(۴) $3k+2$

۱۲۸- به ازای چند عدد اول مانند m ، عددی طبیعی مانند n وجود دارد به گونه‌ای که m هر دو عدد $2n+6$ و $3n^2-2n+4$ را

بشمارد؟

- (۱) ۸
(۲) ۴
(۳) ۶
(۴) ۲

۱۲۹- a_1 ، a_2 و a_3 عددهایی صحیح و b_1 ، b_2 ، b_3 همان اعداد ولی با ترتیب دیگری هستند. حاصل کدام عبارت زیر، ممکن است زوج نباشد؟

- (۱) $(a_1 - b_1)(a_2 - b_2)(a_3 - b_3)$
(۲) $(a_1 - b_1)(a_2 - b_1)(a_3 - b_1)$
(۳) $a_1b_1 + a_2b_2 + a_3b_3$
(۴) $a_1a_2a_3 + b_1b_2b_3$

۱۳۰- اگر a و b دو عدد صحیح باشند به گونه‌ای که $7 | 2a + b + k$ و $7 | 3a - 2b + 2$ ، آن‌گاه مجموع ارقام بزرگ‌ترین عدد طبیعی

دو رقمی k کدام است؟

- (۱) ۱۵
(۲) ۱۶
(۳) ۱۷
(۴) ۱۸

حسابان ۲ - ۲۰ سوال -

۸۱- نمودار کدام تابع از انقباض عمودی نمودار تابع f به دست می‌آید؟

- (۱) $y = f\left(\frac{x}{3}\right)$
(۲) $y = f(3x)$
(۳) $y = 3f(x)$
(۴) $y = \frac{1}{3}f(x)$

۸۲- علی برای رسم نمودار تابع $y = f\left(\frac{1}{3}x - 4\right)$ ، به اشتباه ابتدا طول تمام نقاط روی نمودار تابع f را ۲ برابر می‌کند و سپس آن را ۴

واحد به سمت راست انتقال می‌دهد. او با کدام انتقال بر روی نمودار حاصل می‌تواند اشتباه خود را اصلاح کند؟

- (۱) ۲ واحد به سمت راست
(۲) ۴ واحد به سمت راست
(۳) ۸ واحد به سمت راست
(۴) ۲ واحد به سمت چپ

۸۳- در تابع خطی f با دامنه $[-21, 4]$ و برد $[-3, 7]$ ، مقدار $[3f(1)]$ کدام است؟ ([ ]، نماد جزء صحیح است.)

- (۱) -۴
(۲) -۵
(۳) -۶
(۴) -۷

۸۴- توابع f و g با دامنه $\mathbb{R}$ به ترتیب همانی و ثابت هستند. اگر $\frac{3f(g(2)) - g(f(-1))}{f(3) - 2g(0)} = 2$ باشد، $g(0)$ کدام است؟

۱ (۲)

صفر (۱)

$\frac{2}{3}$ (۴)

۴ (۳)

۸۵- مجموعه برد تابع $f = \{(2, m-2), (m^2-2, 1), (2, m^2-8), (-m, 1)\}$ چند عضوی است؟

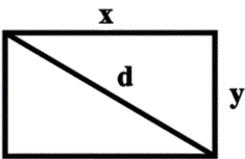
۱ (۲)

۴ (۱)

۲ (۴)

۳ (۳)

۸۶- محیط مستطیل زیر برابر ۱۲ است. در کدام گزینه قطر مستطیل به عنوان تابعی از طول آن (x) نوشته شده است؟

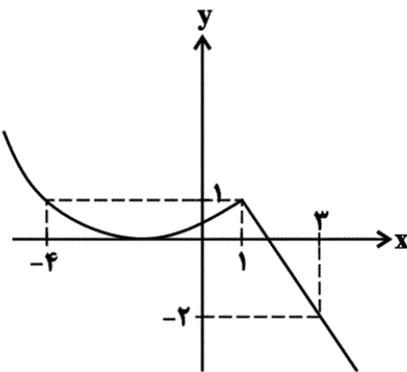
(۱) $d = \sqrt{2x^2 + 12x + 36}$

(۲) $d = \sqrt{x^2 - 12x + 36}$

(۳) $d = \sqrt{2x^2 - 12x + 36}$

(۴) $d = \sqrt{-2x^2 + 12x - 36}$

۸۷- اگر نمودار تابع f به صورت شکل زیر باشد، دامنه تابع $g(x) = \frac{1}{\sqrt{-(f(x))^2 - f(x) + 2}}$ شامل چند عدد صحیح است؟

۶ (۱)

۵ (۲)

۸ (۳)

۷ (۴)

۸۸- برد تابع $f(x) = \frac{|x|}{x} \sqrt{x+4}$ کدام است؟

(۲) $(-2, +\infty)$

(۱) $(-2, 0] \cup (2, +\infty)$

(۴) $(-\infty, -2) \cup (2, +\infty)$

(۳) $[-4, -2) \cup (2, +\infty)$

۸۹- برد تابع $y = x\sqrt{\frac{1-x}{x}}$ کدام است؟

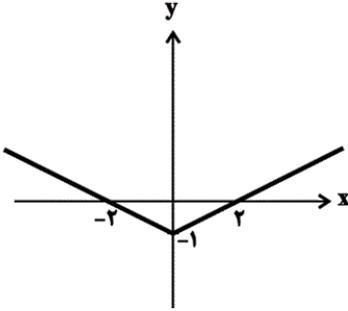
(۴) $[0, \frac{1}{2}]$

(۳) $[0, 1]$

(۲) $[0, \frac{1}{4}]$

(۱) $[-1, 1]$

۹۰- نمودار تابع f در شکل زیر رسم شده است، مساحت سطح محدود بین نمودار تابع $y = ||f(x)| - 1|$ و محور x ها کدام است؟

(۱) ۲

(۲) ۴

(۳) ۶

(۴) ۸

۹۱- توابع $f(x) = \frac{x[2x]}{\sqrt{x^2}}$ و $g(x) = 1$ با کدام دامنه مشترک، مساوی هستند؟ ([ ]، نماد جزء صحیح است.)

(۴) $[-\frac{1}{2}, 1] - [0, \frac{1}{2})$

(۳) $[-\frac{1}{2}, 1) - (0, \frac{1}{2})$

(۲) $[-\frac{1}{2}, 1) - [0, \frac{1}{2})$

(۱) $[-\frac{1}{2}, \frac{1}{2}]$

۹۲- تابع $f(x) = x - [2x]$ را در نظر بگیرید. نمودار تابع f را یک بار k واحد به راست انتقال می‌دهیم تا نمودار تابع g حاصل شود و بار

دیگر k واحد به بالا انتقال می‌دهیم تا نمودار تابع h حاصل شود. به ازای کدام مقدار k نمودار تابع g بر نمودار تابع h منطبق نمی‌شود؟

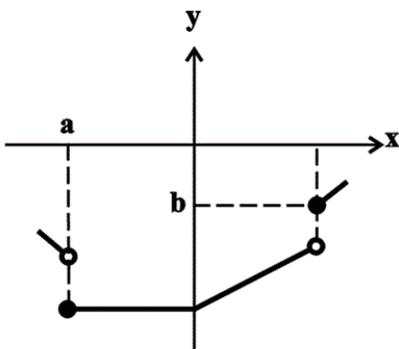
(۴) $\frac{1}{4}$

(۳) $\frac{1}{2}$

(۲) ۲

(۱) ۱

۹۳- قسمتی از نمودار تابع $f(x) = \frac{x-1}{[2x]x+1}$ در شکل زیر رسم شده است. حاصل ab کدام است؟ ([ ]، نماد جزء صحیح است.)

(۱) $\frac{1}{4}$

(۲) $\frac{1}{8}$

(۳) $\frac{1}{6}$

(۴) $\frac{1}{12}$

۹۴- معادله $|x| - |x| = 1$ چند جواب دارد؟ ([ ]، نماد جزء صحیح است.)

(۴) صفر

(۳) ۱

(۲) ۲

(۱) ۳

۹۵- نقطه $A = (2, -1)$ روی نمودار تابع $y = -f(2x) + 1$ متناظر با نقطه A' روی نمودار تابع $y = 2f(3x - 2) - 2$ است. مجموع

طول و عرض نقطه A' کدام است؟

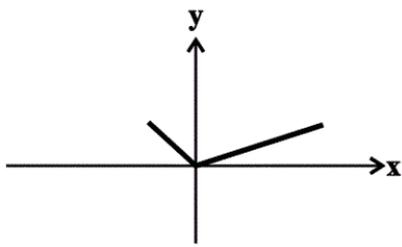
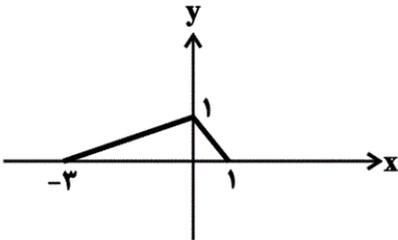
۴ (۴)

۵ (۳)

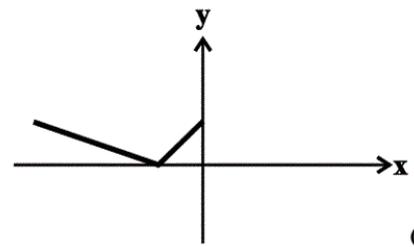
۳ (۲)

۱ (۱)

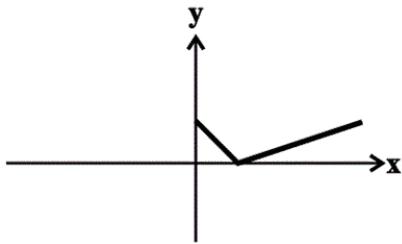
۹۶- نمودار تابع f در شکل زیر رسم شده است. نمودار تابع $g(x) = 1 - f(1 - 2x)$ کدام است؟

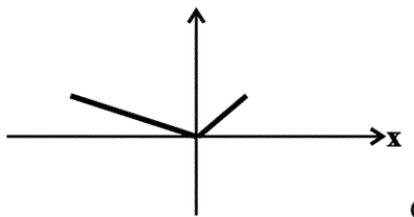
(۲)

(۱)

(۴)

(۳)

۹۷- نمودار تابع $f(x) = \sqrt{x}$ را نسبت به محور y ها قرینه و یک واحد به پایین منتقل می‌کنیم. در نمودار حاصل، قرینه نقاط با عرض

مثبت را نسبت به محور x ها رسم می‌کنیم و سپس نمودار را یک واحد به راست انتقال می‌دهیم تا نمودار تابع g حاصل شود.

ضابطه g کدام است؟

(۲) $-|\sqrt{-x-1}-1|$

(۱) $1-\sqrt{1-x}$

(۴) $|\sqrt{-x-1}-1|$

(۳) $-|\sqrt{1-x}-1|$

۹۸- اگر نمودار تابع $g(x) = f(\frac{1}{p}x - 2) + 1$ را ابتدا ... واحد به سمت ... و سپس ... واحد به سمت ... انتقال دهیم، بر نمودار تابع

$h(x) = f(\frac{1}{p}x) - 2$ منطبق می‌شود.

(۲) ۴-چپ-۳-پایین

(۱) ۴-راست-۳-پایین

(۴) ۲-چپ-۳-پایین

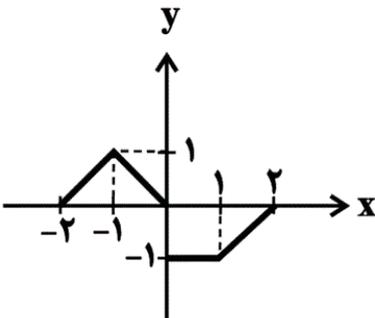
(۳) ۴-راست-۳-بالا

۹۹- طول نقاط نمودار تابع $f(x) = (x+1)^2$ را دو برابر می‌کنیم، سپس آن را یک واحد به چپ و یک واحد به پایین منتقل می‌کنیم تا

نمودار تابع g حاصل شود. مجموع طول نقاط برخورد نمودارهای دو تابع f و g کدام است؟

- (۱) $\frac{2}{3}$
- (۲) $\frac{1}{3}$
- (۳) $-\frac{2}{3}$
- (۴) $-\frac{1}{3}$

۱۰۰- نمودار تابع f در شکل زیر رسم شده است. مساحت سطح محدود به نمودار تابع $g(x) = \begin{cases} -f(-x) & ; x < 0 \\ f(-x-1) & ; x \geq 0 \end{cases}$ و محور x ها

کدام است؟

- (۱) ۲
- (۲) $\frac{7}{2}$
- (۳) $\frac{5}{2}$
- (۴) $\frac{3}{2}$

حسابان ۲ - آشنا - ۱۰ سوال

۱۰۱- رابطه $A = \{(3, m^2), (2, 1), (-3, m), (-2, m), (3, m+2), (m, 4)\}$ به ازای کدام مقدار m ، یک تابع است؟

- (۱) -۲
- (۲) -۱
- (۳) ۲
- (۴) صفر

۱۰۲- اگر دامنه تابع $f(x) = 2x - 1$ ، بازه $[3, +\infty)$ و دامنه تابع $g(x) = \frac{1}{3}x + 3$ بازه $(-\infty, 3]$ باشد، اجتماع برد توابع f و g کدام است؟

- (۱) $\mathbb{Z}$
- (۲) $\mathbb{R}$
- (۳) $\mathbb{R} - \{5\}$
- (۴) $\mathbb{R} - (4, 5)$

۱۰۳- اگر دامنه تابع $f(x) = \frac{x+4}{2x^2 - ax + b - 5}$ برابر $\mathbb{R} - \{2\}$ باشد، حاصل $a+b$ کدام است؟

- (۱) ۵
- (۲) ۲۱
- (۳) -۵
- (۴) ۱۳

۱۰۴- اگر $x^2 + x < 0$ باشد، حاصل $[x] + [x^2] + [x^3] + [x^4]$ کدام است؟ ([ ]، نماد جزء صحیح است.)

(۲) -۱

(۱) -۲

(۴) ۱

(۳) صفر

۱۰۵- مساحت سطح بین نمودار تابع $y = [x+2]$ و محور x ها در فاصله $[-1, 3]$ کدام است؟ ([ ]، نماد جزء صحیح است.)

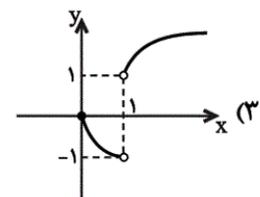
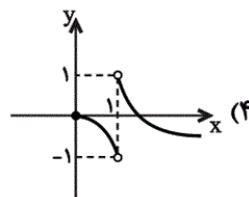
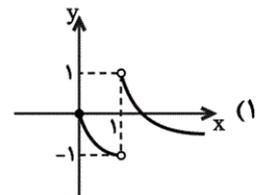
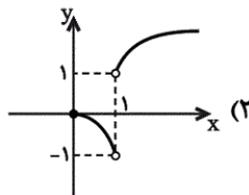
(۲) ۷

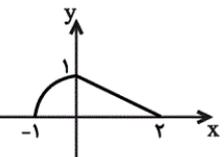
(۱) ۶

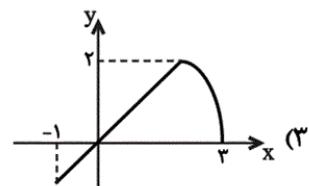
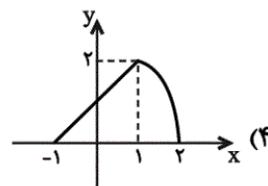
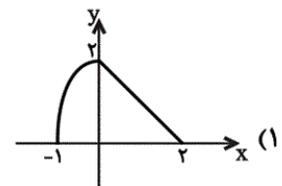
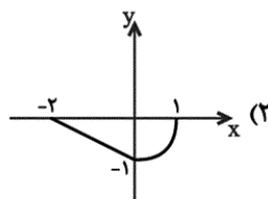
(۴) ۱۰

(۳) ۹

۱۰۶- نمودار تابع $f(x) = \frac{|x-1|\sqrt{x}}{x-1}$ کدام است؟

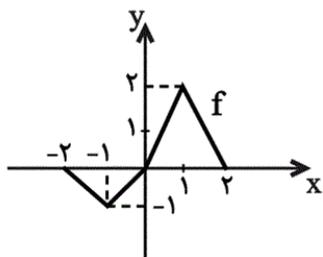
۱۰۷- اگر نمودار تابع f به صورت باشد، نمودار تابع $g(x) = 2f(1-x)$ کدام است؟

۱۰۸- اگر دامنه تابع f بازه $D_f = [-1, 4]$ باشد، دامنه تابع $g(x) = -3f(-\frac{x}{2} + 2)$ شامل چند عدد طبیعی است؟

- ۱۱ (۱)
۱۰ (۲)
۵ (۳)
۶ (۴)

۱۰۹- اگر نمودار تابع $y = f(x)$ به صورت زیر باشد، برای کدام مقدار k ، معادله $2f(2x) - 1 = k$ بیشترین تعداد جواب را دارد؟

- ۰/۵ (۱)
۱ (۲)
۱/۵ (۳)
-۱ (۴)

۱۱۰- طول نقاط برخورد نمودار تابع $f(x) = \sin ax$ با محور x ها، $\frac{1}{4}$ برابر طول نقاط برخورد نمودار تابع $g(x) = \sin x$ با محور x هاست. در

بازه $[-2\pi, 2\pi]$ ، نمودار دو تابع f و g در چند نقطه مشترک اند؟

- ۸ (۱)
۹ (۲)
۱۰ (۳)
۷ (۴)

هندسه ۳ - ۱۰ سوال

۱۱۱- در ضرب ماتریس‌های مربعی کدام ویژگی در حالت کلی برقرار نیست؟

- (۱) توزیع پذیری نسبت به جمع
(۲) شرکت پذیری
(۳) جابه جایی
(۴) داشتن عضو خنثی

۱۱۲- اگر $4I + \begin{bmatrix} 4 & 1 \\ 3 & 0 \end{bmatrix} = 3X + \begin{bmatrix} 2 & 1 \\ 0 & -2 \end{bmatrix}$ باشد، حاصل ضرب درایه‌های غیرواقعی بر قطر اصلی ماتریس X کدام است؟

- ۱ (۱)
۴ (۲)
۵ (۴)
صفر (۳)

۱۱۳- اگر $A = \begin{bmatrix} a-1 & m^2 \\ 3 & -1 \\ 2 & m \end{bmatrix}$ ، $B = \begin{bmatrix} -a & m+1 \\ a & 2 \\ 4 & -1 \end{bmatrix}$ ، $C = 2A - B$ ، $c_{21} = 2c_{32}$ و $c_{11} = -c_{22}$ باشد، آنگاه مقدار $a - 2m$ برابر

کدام است؟

(۱) $\frac{3}{2}$

(۲) ۱

(۳) -۱

(۴) $\frac{2}{3}$

۱۱۴- حاصل عبارت $\cos 15^\circ \begin{bmatrix} \cos 15^\circ & \sin 15^\circ \\ -\sin 15^\circ & \cos 15^\circ \end{bmatrix} + \sin 15^\circ \begin{bmatrix} \sin 15^\circ & -\cos 15^\circ \\ \cos 15^\circ & \sin 15^\circ \end{bmatrix}$ کدام است؟

(۱) $\begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$

(۲) $\begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$

(۳) $\begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{bmatrix}$

(۴) $\begin{bmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{bmatrix}$

۱۱۵- اگر $A = [i + j]_{2 \times 2}$ ، $B = \begin{bmatrix} a & a+b \\ a+b & b \end{bmatrix}$ و $A+B$ ماتریسی اسکالر باشد، جمع درایه‌های ماتریس $A+B$ کدام است؟

(۱) -۴

(۲) -۱

(۳) ۲

(۴) ۳

۱۱۶- اگر $A^2 = \begin{bmatrix} -3 & -4 \\ 4 & -3 \end{bmatrix}$ ، $B^2 = \begin{bmatrix} 1 & -16 \\ 0 & 9 \end{bmatrix}$ و $A+B = \begin{bmatrix} 2 & -6 \\ 2 & 4 \end{bmatrix}$ باشد، حاصل $AB+BA$ کدام است؟

(۱) $\begin{bmatrix} -6 & -16 \\ 8 & -2 \end{bmatrix}$

(۲) $\begin{bmatrix} 6 & -16 \\ 8 & 2 \end{bmatrix}$

(۳) $\begin{bmatrix} -6 & 16 \\ -8 & -2 \end{bmatrix}$

(۴) $\begin{bmatrix} 6 & 16 \\ -8 & 2 \end{bmatrix}$

۱۱۷- اگر $A = \begin{bmatrix} 3 & 1 & 2 \\ 2 & -1 & 0 \\ 3 & 1 & 1 \end{bmatrix}$ باشد، درایه واقع در سطر دوم و ستون دوم ماتریس A^4 کدام است؟

(۱) ۲۴

(۲) ۲۷

(۳) ۳۴

(۴) ۳۷

۱۱۸- اگر $A = \begin{bmatrix} 1 & a \\ 0 & -1 \end{bmatrix}$ و برای هر $n \in \mathbb{N}$ ، مجموع درایه‌های ماتریس $A^{2n-1} + A^{2n}$ برابر ۱۱ باشد، مقدار a کدام است؟

۱۰ (۲)

۹ (۱)

۱۳ (۴)

۱۲ (۳)

۱۱۹- اگر $A = BA$ و $B = AB$ باشد، حاصل $(A + B)(A - B)$ همواره کدام است؟

$2(A - B)$ (۲)

$A - B$ (۱)

$\bar{O}$ (۴)

$A + B$ (۳)

۱۲۰- اگر $A = \begin{bmatrix} a & -2 \\ b & -1 \end{bmatrix}$ و $B = \begin{bmatrix} -1 & 2 \\ -3 & 5 \end{bmatrix}$ باشند به طوری که $(A + B)^2 = A^2 + 2AB + B^2$ ، آنگاه حاصل $a + b$ کدام است؟

۵ (۲)

۲ (۱)

۱۱ (۴)

۸ (۳)

۱۳۱- گزینه «۲»

(مهدی نیک‌زاد)

عکس قضیه گزینه «۲» برقرار نیست چون اگر در یک چهارضلعی، قطرهای یکدیگر را نصف کنند، آن گاه آن چهارضلعی متوازی‌الاضلاع است و الزاماً مستطیل نمی‌باشد.

(هندسه ا: ترسیم‌های هندسی و استدلال: صفحه ۲۵)

۴

۳

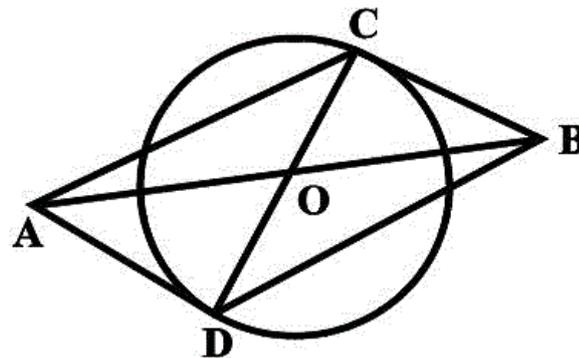
۲

۱

۱۳۲- گزینه «۱»

(علی ایمانی)

برای رسم یک متوازی‌الاضلاع به طول قطرهای ۲ و ۳، کافی است پاره‌خطی به طول ۳ رسم کنیم و سپس به مرکز وسط این پاره‌خط و شعاع ۱، دایره‌ای رسم نماییم.

دو سر هر یک از قطرهای دایره (به جز قطری که در راستای پاره‌خط AB است) به همراه نقاط A و B، متوازی‌الاضلاعی به طول قطرهای ۲ و ۳ ایجاد می‌کنند.

(هندسه ا: ترسیم‌های هندسی و استدلال: صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

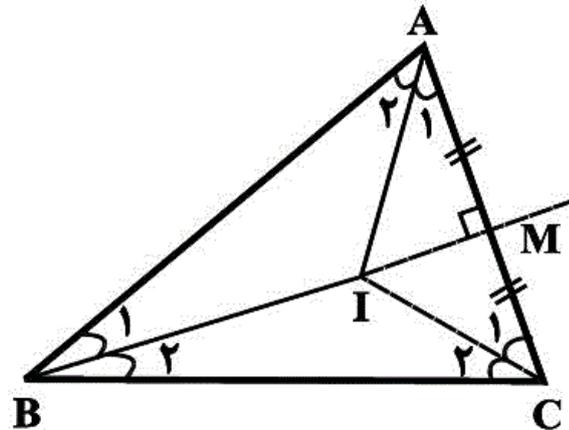
۴

۳

۲

۱

می‌دانیم سه نیمساز داخلی در هر مثلث هم‌رس‌اند، پس مطابق شکل نقطه هم‌رسی نیمسازهای زوایای داخلی مثلث ABC روی نیمساز زاویه C نیز قرار دارد.

مطابق شکل اگر I نقطه هم‌رسی نیمسازهای زوایای داخلی مثلث ABC باشد، آن‌گاه MI عمود منصف ضلع AC است و در نتیجه دو مثلث AMI و CMI به حالت (ض ز ض) هم‌نهشت هستند و داریم:

$$\hat{A}_1 = \hat{C}_1 \Rightarrow \frac{\hat{A}}{2} = \frac{\hat{C}}{2} \Rightarrow \hat{A} = \hat{C}$$

$$\xrightarrow{\Delta ABC} AB = BC$$

(هندسه ۱: ترسیم‌های هندسی و استدلال: صفحه‌های ۱۱ تا ۱۳، ۱۹ و ۲۰)

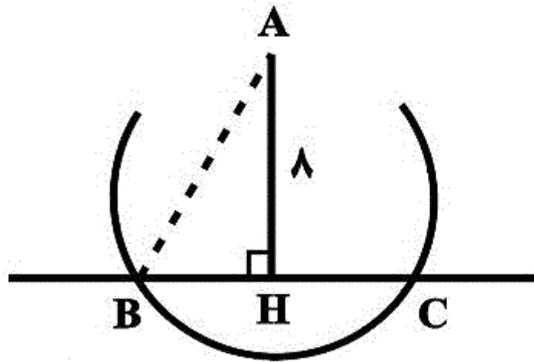
۴

۳

۲ ✓

۱

نقطه A از نقاط B و C به یک فاصله است، بنابراین روی عمودمنصف پاره خط BC واقع است. داریم:

$$\triangle AHB: AB^2 = AH^2 + BH^2$$

$$\Rightarrow 10^2 = 8^2 + BH^2 \Rightarrow BH^2 = 36 \Rightarrow BH = 6$$

برای این که دو کمان به مراکز B و C و به شعاع برابر R، یکدیگر را در دو نقطه قطع کنند، کافی است R بزرگتر از نصف طول پاره خط BC، یعنی $R > 6$ باشد.

(هندسه ا: ترسیم‌های هندسی و استدلال: صفحه‌های ۱۱۳ و ۱۱۴)

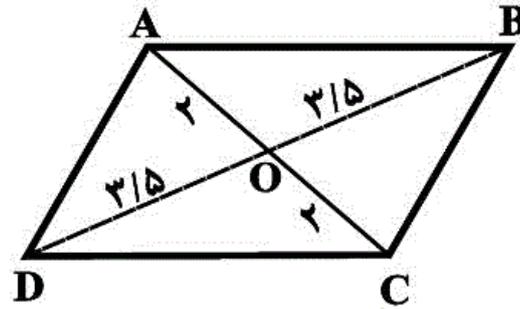
 ۴

 ۳

 ۲

 ۱

اگر شکل زیر یک متوازی‌الاضلاع با قطرهای ۴ و ۷ باشد، با استفاده از نامساوی مثلثی در مثلث AOB داریم:

$$\frac{3}{5} - 2 < AB < \frac{3}{5} + 2 \Rightarrow \frac{1}{5} < AB < \frac{5}{5}$$

پس طول ضلع این متوازی‌الاضلاع نمی‌تواند برابر ۶ باشد. در گزینه «۱» اگر

ضلع مربع a باشد قطر آن $a\sqrt{2}$ است و $a = \frac{2}{\sqrt{2}+1}$ بدست می‌آید که

مربع قابل رسم است.

در گزینه «۲» طول قطرهای لوزی هر عدد مثبتی می‌تواند باشد و محدودیتی ندارد. در گزینه «۳» با کمک قضیه فیثاغورس، طول ضلع دیگر مستطیل $\sqrt{221}$ به دست می‌آید و مستطیل قابل رسم است.

(هندسه؛ ترسیم‌های هندسی و استدلال؛ صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

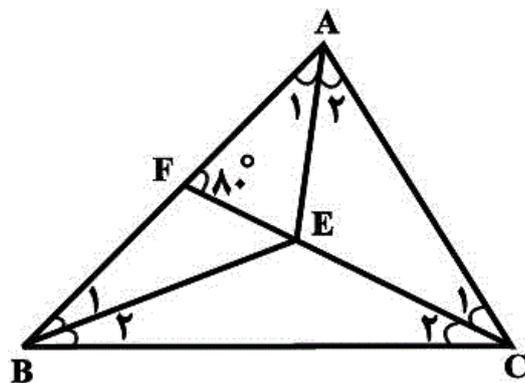
 ۴ ✓

 ۳

 ۲

 ۱

با توجه به شکل AE ، BE و CE نیمساز زوایای داخلی مثلث ABC هستند. داریم:

$$\hat{A} = 2\hat{A}_2 = 2 \times 3^\circ = 6^\circ$$

$$\triangle ACF: \hat{C}_1 + 6^\circ + 8^\circ = 180^\circ \Rightarrow \hat{C}_1 = 4^\circ$$

$$\Rightarrow \hat{C} = 2\hat{C}_1 = 8^\circ$$

$$\triangle ABC: \hat{B} = 180^\circ - (6^\circ + 8^\circ) = 4^\circ \Rightarrow \hat{B}_1 = \alpha = 2^\circ$$

(هندسه ۱: ترسیم‌های هندسی و استدلال: صفحه‌های ۱۹ و ۲۰)

۴

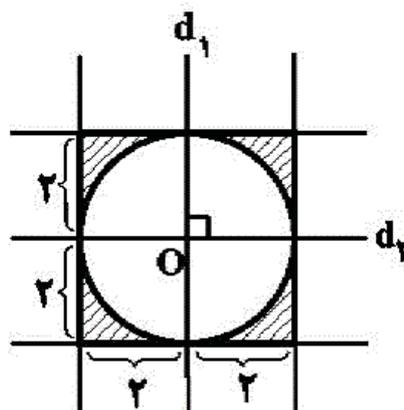
۳

۲ ✓

۱

نقطی که از یک خط داده شده به فاصله ۲ واحد باشند، دو خط به موازات آن و به فاصله ۲ واحد در دو طرف آن می‌باشند؛ بنابراین نقاط واقع در بین این دو خط فاصله‌ای کمتر از دو واحد تا خط اولیه دارند. از طرفی، مجموعه‌ی نقطه‌ی که فاصله آن‌ها تا نقطه O ، بیشتر از دو واحد باشد، نقاط خارج دایره‌ای به مرکز O و شعاع دو واحد هستند. دو خط به موازات هر یک از خطوط d_1 و d_2 و به فاصله ۲ واحد از آن‌ها و همچنین دایره‌ای به مرکز O و شعاع ۲ واحد رسم می‌کنیم. نقاط واقع در ناحیه بین آن‌ها، جواب مسئله هستند. داریم:

$$S_{\text{هشورخورده}} = S_{\text{مربع}} - S_{\text{دایره}} = 4^2 - \pi \times 2^2 = 16 - 4\pi = 4(4 - \pi)$$

(هندسه ا؛ ترسیم‌های هندسی و استدلال؛ صفحه‌های ۱۰ و ۱۶)

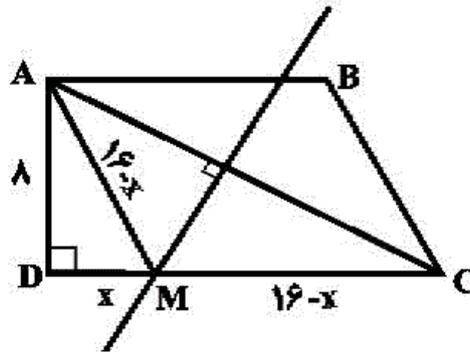
 ۴

 ۳

 ۲

 ۱

چون M روی عمود منصف AC قرار دارد، پس از دو سر پاره خط به یک فاصله است $(MA = MC)$. در مثلث قائم الزاویه ADM داریم:

$$AM^2 = AD^2 + DM^2 \Rightarrow (16 - x)^2 = 64 + x^2$$

$$\Rightarrow 256 - 32x + x^2 = 64 + x^2 \Rightarrow x = 6$$

(هندسه ۱: ترسیم‌های هندسی و استدلال: صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

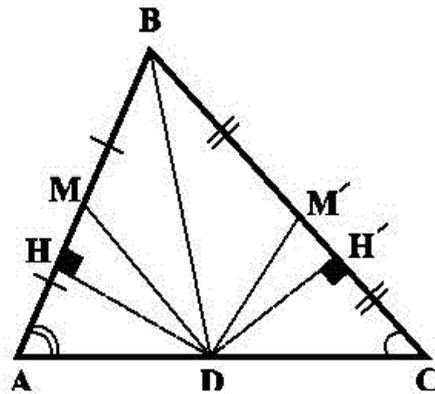
 ۴

 ۳

 ۲

 ۱ ✓

مثلث ABC را رسم می‌کنیم.

هر نقطه روی نیمساز یک زاویه از دو ضلع آن زاویه به یک فاصله است.

بنابراین $DH = DH'$ است. طبق فرض $\hat{A} > \hat{C}$ ، بنابراین ضلع روبه‌رو به

زاویه $\hat{A}$ بزرگ‌تر است از ضلع روبه‌رو به زاویه $\hat{C}$ ، یعنی $BC > AB$

می‌باشد.

$$BC > AB \Rightarrow \frac{BC}{2} > \frac{AB}{2} \Rightarrow BM' > BM$$

$$\frac{S_{BDM'}}{S_{BDM}} = \frac{\frac{1}{2} BM' \times DH'}{\frac{1}{2} BM \times DH} = \frac{BM'}{BM} > 1$$

(هندسه ا: ترسیم‌های هندسی و استدلال: صفحه‌های ۱۱، ۱۲ و ۲۲)

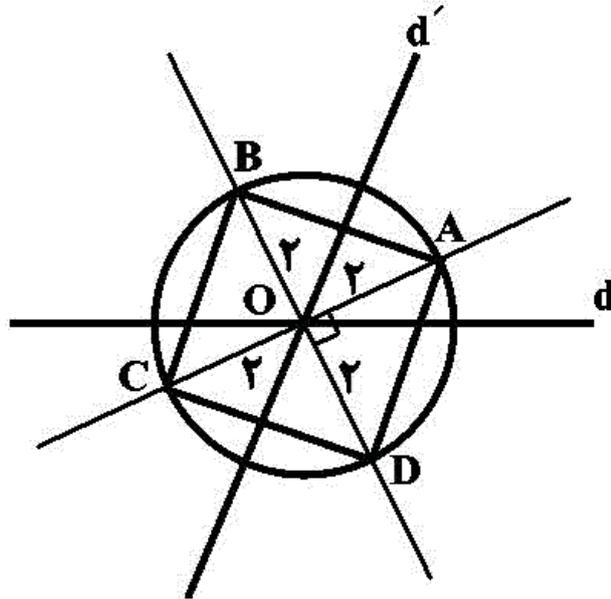
۴

۳

۲

۱

نقاطی از صفحه که از دو خط متقاطع d و d' به یک فاصله باشند، نیمسازهای چهار زاویه تشکیل شده توسط دو خط هستند که دو خط عمود بر هم می باشند. (نیمسازهای زوایای مکمل و مجاور، بر هم عمودند.)

از طرفی نقاطی که از نقطه O به فاصله 2 می باشند، بر یک دایره به مرکز O و شعاع 2 واقع اند. نقاط برخورد این دایره با نیمسازها، جواب مسئله می باشند. در چهارضلعی $ABCD$ ، قطرهای عمود منصف هم و هم اندازه بوده و بنابراین چهارضلعی مربع است. در نتیجه داریم:

$$S_{ABCD} = \frac{F^2}{2} = 8$$

(هنر سه: ترسیم های هندسی و استدلال؛ صفحه های ۱۰ تا ۱۲)

 ۴

 ۳

 ۲

 ۱

مثال نقض برای گزینه‌های «۲»، «۳» و «۴» عبارت‌اند از:

گزینه «۲»: $(-1)^2 = (1)^2$ ولی $-1 \neq 1$

گزینه «۳»: $(-3)^2 < 2^2$ ولی $-3 < 2$

گزینه «۴»: $-2 < 2$ ولی $-\frac{1}{2} < \frac{1}{2}$

(ریاضیات گسسته - آشنایی با نظریه اعداد؛ مشابه کار در کلاس، صفحه ۷)

 ۴

 ۳

 ۲

 ۱

(سید محمدرضا حسینی فرد)

گزاره گزینه «۱» درست است و قابل رد کردن نیست.

گزاره گزینه «۲» نادرست است و قابل اثبات نیست.

گزاره گزینه «۳» درست است و قابل رد کردن نیست. همچنین برهان خلف

برای اثبات درستی یک حکم استفاده می‌شود.

اثبات درستی گزاره گزینه «۴» به صورت زیر است:

$$a = 2k + 1, b = 2q + 1$$

$$\Rightarrow ab = (2k + 1)(2q + 1) = 4kq + 2k + 2q + 1$$

$$= 2(2kq + k + q) + 1 = 2q' + 1$$

(ریاضیات گسسته - آشنایی با نظریه اعداد، صفحه‌های ۲ تا ۶)

 ۴

 ۳

 ۲

 ۱

$$\left. \begin{array}{l} a \mid 3k + 1 \xrightarrow{\times 5} a \mid 15k + 5 \\ a \mid 5k + 4 \xrightarrow{\times 3} a \mid 15k + 12 \end{array} \right\} \text{تفاضل} \rightarrow a \mid 7$$

$$\Rightarrow \begin{cases} a = 1 \\ a = 7 \end{cases}$$

بنابراین بیشترین مقدار a ، برابر ۷ است.

(ریاضیات گسسته - آشنایی با نظریه اعداد، صفحه‌های ۹ تا ۱۲)

 ۴

 ۳

 ۲

 ۱

$$\left. \begin{array}{l} x+2 \mid x+2 \xrightarrow{\times 3} x+2 \mid 3x+6 \\ x+2 \mid 3x+4 \end{array} \right\} \text{تفاضل} \rightarrow x+2 \mid 2$$

$$\begin{cases} x+2=2 \Rightarrow x=0 & \text{غقق} \\ x+2=-2 \Rightarrow x=-4 & \text{غقق} \\ x+2=1 \Rightarrow x=-1 & \text{غقق} \\ x+2=-1 \Rightarrow x=-3 & \text{غقق} \end{cases}$$

بنابراین هیچ نقطه‌ای با مختصات طبیعی روی نمودار این تابع وجود ندارد.

(ریاضیات گسسته - آشنایی با نظریه اعداد، صفحه‌های ۹ تا ۱۲)

 ۴

 ۳

 ۲

 ۱

درستی گزاره «الف» با فرض $m = 2$ و $n = 3$ ، رد می‌شود.

(این گزاره با فرض $m > n$ درست است.)

درستی گزاره «ب»، با فرض $m = 3$ و $n = 1$ رد می‌شود.

گزاره «ب» درست است. زیرا فرض کنید $m = 2k$ و $n = 2k + 2$ ، در

این صورت $mn + 1 = 2k(2k + 2) + 1 = 4k^2 + 4k + 1 = (2k + 1)^2$ که

مربع کامل است.

(ریاضیات گسسته - آشنایی با نظریه اعداد، صفحه‌های ۲ تا ۴)

 ۴

 ۳

 ۲

 ۱

$$x^2 + y^2 + z^2 \geq -xy + xz - yz \Leftrightarrow 2x^2 + 2y^2 + 2z^2 \geq -2xy + 2xz - 2yz$$

$$\Leftrightarrow 2x^2 + 2y^2 + 2z^2 + 2xy - 2xz + 2yz \geq 0$$

$$\Leftrightarrow (x^2 + 2xy + y^2) + (x^2 - 2xz + z^2) + (y^2 + 2yz + z^2) \geq 0$$

$$\Leftrightarrow (x + y)^2 + (x - z)^2 + (y + z)^2 \geq 0 \quad \text{همواره درست}$$

(ریاضیات گسسته - آشنایی با نظریه اعداد، صفحه‌های ۶ تا ۸)

 ۴

 ۳

 ۲

 ۱

پنج عدد طبیعی و متوالی را به صورت زیر در نظر می‌گیریم:

$$n+1, n+2, n+3, n+4, n+5$$

میانگین اعداد a_1 تا a_5 به صورت زیر است:

$$\frac{(n+1) + (n+2) + (n+3) + (n+4) + (n+5)}{5}$$

$$= \frac{5n+15}{5} = n+3$$

بنابراین میانگین پنج عدد طبیعی متوالی برابر با عدد وسطی یعنی $(n+3)$

است. میانگین عددی فرد است، در نتیجه $(n+3)$ عددی فرد می‌باشد، پس

$(n+5)$ هم عددی فرد است.

$$a_3 = n+3 \Rightarrow a_3 = 2k+1$$

$$a_5 = n+5 \Rightarrow a_5 = 2k'+1$$

$$4a_3 - a_5 = (4k+4) - (2k'+1) = 2(\underbrace{2k - k' + 2}_{k''}) - 1 = 2k'' - 1$$

(ریاضیات گسسته - آشنایی با نظریه اعداد، صفحه‌های ۳ و ۵)

 ۴

 ۳

 ۲

 ۱

نکته:

$$\begin{cases} a | b \Rightarrow a | kb (k \in \mathbb{Z}) \\ a | b, a | c \Rightarrow a | b \pm c \end{cases}$$

$$\left. \begin{array}{l} m | 2n + 6 \xrightarrow{\times 3n} m | 6n^2 + 18n \\ m | 3n^2 - 2n + 4 \xrightarrow{\times 2} m | 6n^2 - 4n + 8 \end{array} \right\} \xrightarrow{-} m | 22n - 8$$

$$\left. \begin{array}{l} m | 22n - 8 \xrightarrow{\times (-1)} m | -22n + 8 \\ m | 2n + 6 \xrightarrow{\times 11} m | 22n + 66 \end{array} \right\} \xrightarrow{+} m | 74 \Rightarrow m = \pm 1, \pm 2, \pm 37, \pm 74$$

m عددی اول است در نتیجه داریم:

$$m = 2, 37$$

(ریاضیات گسسته - آشنایی با نظریه اعداد، صفحه‌های ۹ تا ۱۲)

 ۴

 ۳

 ۲

 ۱

گزینه‌ها را به ترتیب بررسی می‌کنیم:

گزینه «۱»: اگر حاصل ضرب سه پرانتز فرد باشد (فرض خلف)، پس حاصل

هر پرانتز عددی فرد بوده و در نتیجه مجموع آن‌ها نیز عددی فرد است. اما:

$$(a_1 - b_1) + (a_2 - b_2) + (a_3 - b_3) = (a_1 + a_2 + a_3) - (b_1 + b_2 + b_3) = 0$$

بنابراین فرض خلف باطل بوده و حاصل ضرب پرانتزها عددی زوج است.

گزینه «۲»: از آنجا که تنها ترتیب اعداد عوض شده است، پس حتماً یکی از

اعداد a_1 ، a_2 یا a_3 با b_1 برابر بوده و حداقل حاصل یکی از پرانتزها،

صفر است و در نتیجه حاصل ضرب آن‌ها نیز صفر بوده و زوج است.

گزینه «۳»: برای مثال اگر هر سه عدد a_1 ، a_2 و a_3 را فرد در نظر

بگیریم، حاصل گزینه «۳» عددی فرد خواهد بود.

گزینه «۴»: از آنجا که تنها ترتیب اعداد عوض شده می‌توانیم بنویسیم:

$$a_1 a_2 a_3 + b_1 b_2 b_3 = 2 a_1 a_2 a_3$$

که عددی زوج است.

پس تنها حاصل گزینه «۳» می‌تواند عددی فرد باشد.

(ریاضیات گسسته - آشنایی با نظریه اعداد، صفحه ۶)

 ۴

 ۳

 ۲

 ۱

$$\left. \begin{array}{l} 7 \mid 2a + b + k \xrightarrow{\times 2} 7 \mid 4a + 2b + 2k \\ 7 \mid 3a - 2b + 2 \end{array} \right\} \xrightarrow{\text{مجموع}}$$

$$7 \mid 7a + 2k + 2 \xrightarrow{7 \mid 7a} 7 \mid 2k + 2 \Rightarrow 7 \mid 2(k+1) \Rightarrow 7 \mid k+1$$

بنابراین عدد $k+1$ مضرب ۷ است. بزرگ‌ترین مضرب دو رقمی ۷، عدد

۹۸ است، بنابراین داریم:

$$k+1=98 \Rightarrow k=97 \Rightarrow k \text{ مجموع ارقام } = 16$$

(ریاضیات گسسته - آشنایی با نظریه اعداد، صفحه‌های ۹ تا ۱۲)

 ۴

 ۳

 ۲

 ۱

۸۱ - گزینه «۴»

(کاظم ابلالی)

اگر عرض نقاط نمودار تابع f را بر ۳ تقسیم کنیم (در $\frac{1}{3}$ ضرب کنیم)

نمودار تابع $y = \frac{1}{3}f(x)$ به دست می‌آید و در واقع نمودار تابع f منقبض

می‌شود. نمودار تابع گزینه «۱» از انبساط افقی نمودار تابع f ، گزینه «۲» از

انقباض افقی نمودار تابع f و گزینه «۳» از انبساط عمودی نمودار تابع f

حاصل می‌شود.

(مسابقه ۲- تابع، صفحه‌های ۶ و ۷)

 ۴

 ۳

 ۲

 ۱

ابتدا تغییراتی را که بر روی تابع f صورت گرفته اعمال می‌کنیم.

$$y = f(x) \xrightarrow{\text{طول نقاط ۲ برابر شود}} g(x) = f\left(\frac{1}{2}x\right) \xrightarrow{\text{انتقال ۴ واحد به راست}} g(x-4)$$

$$= f\left(\frac{1}{2}(x-4)\right) = f\left(\frac{1}{2}x - 2\right)$$

حال برای آنکه تابع حاصل به تابع $y = f\left(\frac{1}{2}x - 4\right)$ تبدیل شود، آن را ۴

واحد دیگر به سمت راست انتقال می‌دهیم.

$$h(x) = f\left(\frac{1}{2}x - 2\right) \xrightarrow{\text{انتقال ۴ واحد به راست}} h(x-4) = f\left(\frac{1}{2}(x-4) - 2\right)$$

$$= f\left(\frac{1}{2}x - 2 - 2\right) = f\left(\frac{1}{2}x - 4\right)$$

(مسئله ۲- تابع، صفحه‌های ۱ تا ۱۲)

 ۴

 ۳

 ۲

 ۱

با توجه به دامنه و برد، نتیجه می‌گیریم f روی خط گذرنده از دو نقطه

$(-21, 7)$ و $(4, -3)$ قرار دارد.

ضابطه f را به دست می‌آوریم:

$$m = \frac{7 - (-3)}{-21 - 4} = \frac{-2}{5}$$

$$f(x) = -\frac{2}{5}x + b \xrightarrow{(4, -3)} -3 = -\frac{8}{5} + b \Rightarrow b = -\frac{7}{5}$$

$$\Rightarrow f(x) = -\frac{2}{5}x - \frac{7}{5} \Rightarrow f(1) = -\frac{9}{5} \Rightarrow 3f(1) = -\frac{27}{5} = -5\frac{2}{5}$$

$$\Rightarrow [3f(1)] = [-5\frac{2}{5}] = -6$$

(ریاضی ۱- تابع، صفحه ۱۰۳)

 ۴

 ۳

 ۲

 ۱

ضابطه تابع همانی f را به صورت $f(x) = x$ و ضابطه تابع ثابت g را به صورت $g(x) = k$ در نظر می‌گیریم. داریم:

$$\frac{3f(g(2)) - g(f(-1))}{f(3) - 2g(0)} = \frac{3f(k) - g(-1)}{3 - 2k} = \frac{3k - k}{3 - 2k}$$

$$= \frac{2k}{3 - 2k} = 2 \Rightarrow k = 1$$

پس تابع ثابت g به صورت $g(x) = 1$ است.

$$\Rightarrow g(0) = 1$$

(ریاضی ۱- تابع، صفحه‌های ۱۰۹ تا ۱۱۳)

۴

۳

۲ ✓

۱

برای اینکه رابطه داده شده یک تابع باشد، باید $m - 2$ و $m^2 - 8$ برابر باشند. (زیرا مؤلفه‌های دوم زوج‌های مرتبی هستند که مؤلفه‌های اول برابر دارند.)

$$m^2 - 8 = m - 2 \Rightarrow m^2 - m - 6 = 0$$

$$\Rightarrow (m - 3)(m + 2) = 0 \Rightarrow \begin{cases} m = 3 \\ m = -2 \text{ غقیق} \end{cases}$$

دقت کنید که به ازای $m = -2$ ، دو زوج مرتب $(2, 1)$ و $(2, -4)$ عضو مجموعه خواهند شد، بنابراین f نمی‌تواند تابع باشد، پس تابع f به صورت زیر است:

$$f = \{(-2, 1), (2, 1), (7, 1)\}$$

برد تابع f ، $\mathbb{R}_f = \{1\}$ است و فقط یک عضو دارد.

(ریاضی ۱- تابع، صفحه‌های ۹۴ تا ۱۰۸)

۴

۳

۲ ✓

۱

محیط مستطیل برابر ۱۲ است، بنابراین:

$$2(x+y) = 12 \Rightarrow x+y = 6 \Rightarrow y = 6-x$$

همچنین قطر مستطیل از رابطه $d^2 = x^2 + y^2$ به دست می‌آید. برای اینکه قطر مستطیل را به عنوان تابعی از طول آن بنویسیم، در رابطه اخیر قرار می‌دهیم: $y = 6-x$.

$$d^2 = x^2 + y^2 \xrightarrow{y=6-x} d^2 = x^2 + (6-x)^2$$

$$\Rightarrow d^2 = 2x^2 - 12x + 36 \Rightarrow d = \sqrt{2x^2 - 12x + 36}$$

(ریاضی - تابع، صفحه ۱۰۲)

۴

۳ ✓

۲

۱

(شاهین پروازی)

عبارت زیر رادیکال را بزرگتر از صفر در نظر می‌گیریم (به دلیل اینکه منخرج، نباید برابر صفر شود):

$$D_g : -(f(x))^2 - f(x) + 2 > 0 \Rightarrow (f(x))^2 + f(x) - 2 < 0$$

$$\Rightarrow (f(x) + 2)(f(x) - 1) < 0 \Rightarrow -2 < f(x) < 1$$

این مجموعه شامل ۵ عدد صحیح است. $\{1\} - (-4, 2) \Rightarrow x \in (-4, 2) - \{1\}$ با توجه به نمودار

(مسابان ۱- تابع، صفحه‌های ۴۶ تا ۴۸)

۴

۳

۲ ✓

۱

(کاکظم اجلائی)

ضابطه تابع f را می‌توانیم به صورت زیر بنویسیم:

$$f(x) = \begin{cases} \sqrt{x+4} & ; x > 0 \\ -\sqrt{x+4} & ; -4 \leq x < 0 \end{cases}$$

نمودار تابع $y = \sqrt{x}$ را ۴ واحد به چپ انتقال می‌دهیم تا نمودار تابع

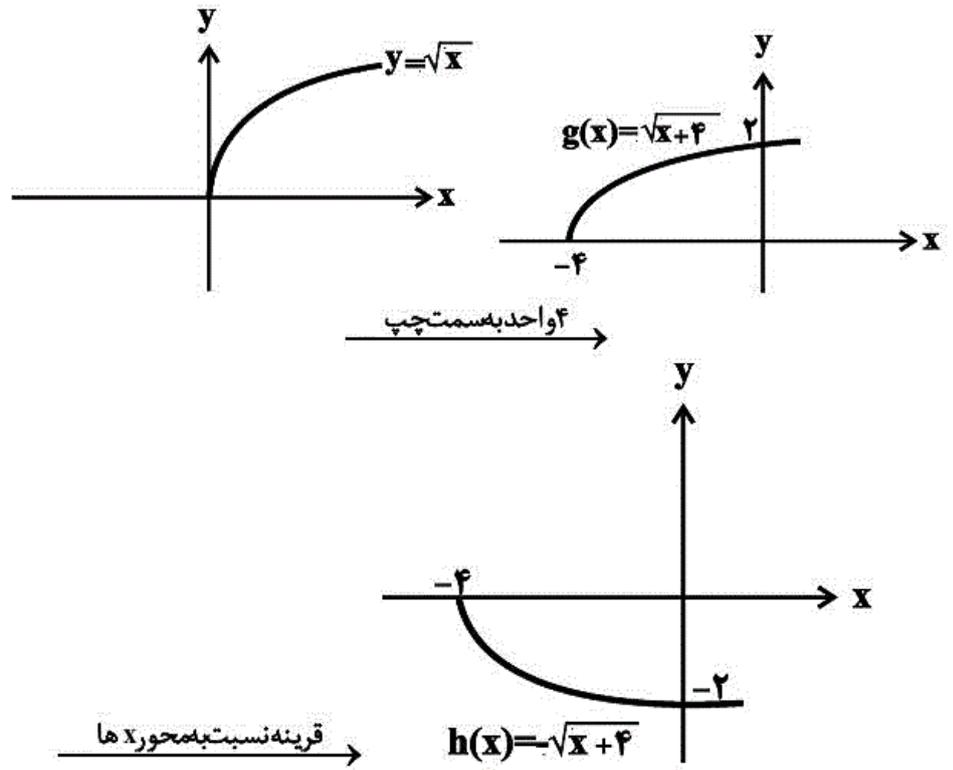
$g(x) = \sqrt{x+4}$ به دست آید. سپس این نمودار را نسبت به محور x

قرینه می‌کنیم تا نمودار تابع $h(x) = -\sqrt{x+4}$ به دست آید. حال از نمودار

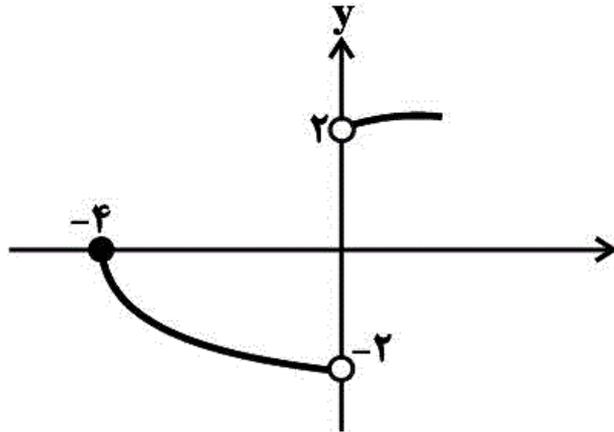
تابع g قسمتی را که سمت راست محور y قرار دارد انتخاب می‌کنیم و از

نمودار تابع h قسمتی را که در شرط $-4 \leq x < 0$ صدق می‌کند، انتخاب

دانلود از سایت ریاضی سرا

پس نمودار تابع f به صورت زیر است:

برد این تابع مجموعه $(-2, 0] \cup (2, +\infty)$ است.

(مسئله ۱- تابع، صفحه های ۴۶ تا ۴۸)

 ۴

 ۳

 ۲

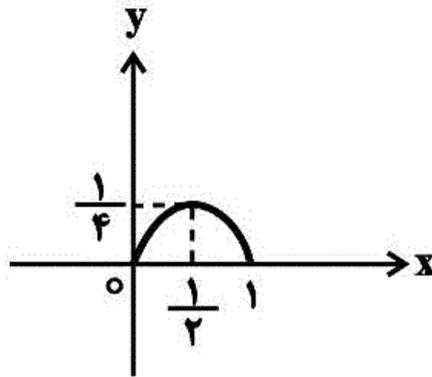
 ۱

ابتدا دامنه تابع را تعیین می‌کنیم.

$$\frac{1-x}{x} \geq 0 \Rightarrow 0 < x \leq 1 \Rightarrow D_y = (0, 1]$$

$$y = x \sqrt{\frac{1-x}{x}} = \sqrt{x^2 \left(\frac{1-x}{x} \right)} = \sqrt{x-x^2}$$

اگر فرض کنیم $g(x) = x - x^2$ باشد، نمودار تابع g در بازه $(0, 1]$ قسمتی از یک سهمی به صورت شکل زیر است:

یعنی g همه مقادیر بازه $[0, \frac{1}{4}]$ را می‌پذیرد، پس تابع $y = \sqrt{g(x)}$ همه

مقادیر بازه $[0, \frac{1}{4}]$ را می‌پذیرد.

$$\Rightarrow R_y = [0, \frac{1}{4}]$$

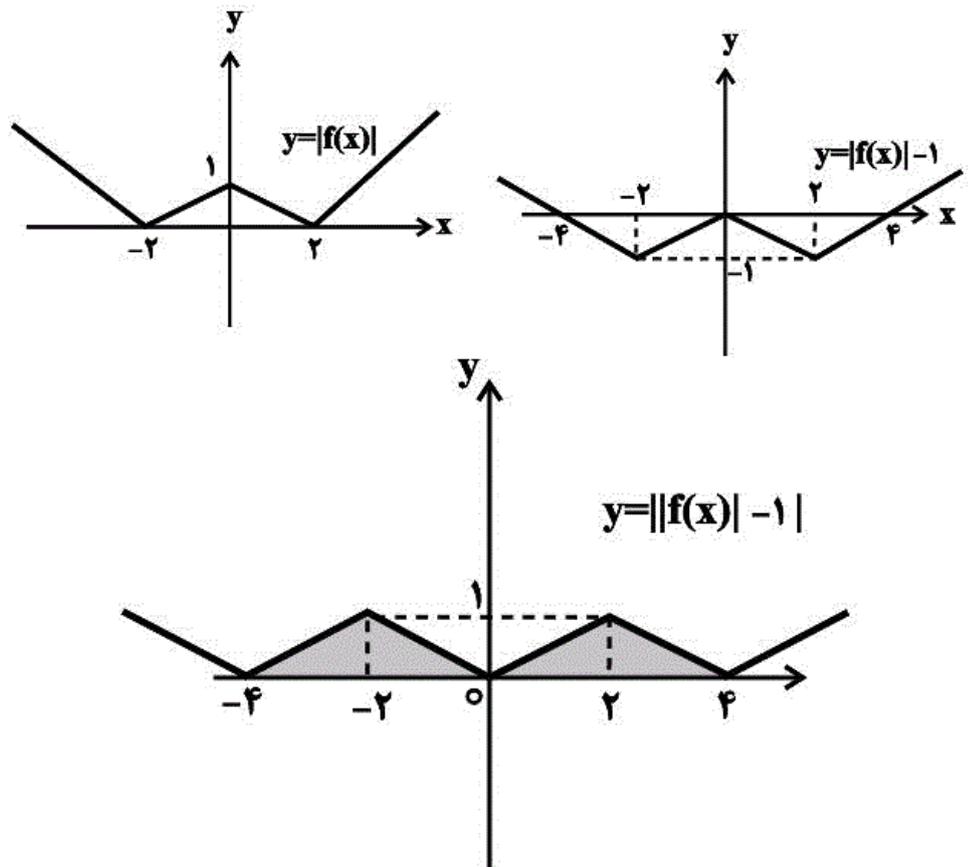
(مسئله ۱- تابع، صفحه‌های ۴۶ تا ۴۸)

 ۴ ✓

 ۳

 ۲

 ۱

$$\Rightarrow S_{\text{هاشورخورده}} = 2 \text{ (مساحت مثلث)} = 2 \left(\frac{1}{2} \times 4 \times 1 \right) = 4$$

(ریاضی ۱- تابع، صفحه‌های ۱۱۳ تا ۱۱۷)

۴

۳

۲

۱

با ساده کردن f داریم:

$$f(x) = \frac{x[2x]}{\sqrt{x^2}} = \frac{x[2x]}{|x|} = \begin{cases} \frac{x[2x]}{x}; x > 0 \\ \frac{x[2x]}{-x}; x < 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} [2x] & ; x > 0 \\ -[2x] & ; x < 0 \end{cases}$$

با برابر قرار دادن دو تابع f و g داریم:

اگر $x > 0$ باشد: (I) $[2x] = 1 \Rightarrow 1 \leq 2x < 2 \Rightarrow \frac{1}{2} \leq x < 1$

اگر $x < 0$ باشد: (II) $[2x] = -1 \Rightarrow -1 \leq 2x < 0 \Rightarrow -\frac{1}{2} \leq x < 0$

$$\xrightarrow{(I) \cup (II)} x \in \left[-\frac{1}{2}, 0\right) \cup \left[\frac{1}{2}, 1\right) = \left[-\frac{1}{2}, 1\right) - \left[0, \frac{1}{2}\right)$$

(مسئله ۱- تابع، صفحه‌های ۴۱ تا ۴۳ و ۴۸ تا ۵۲)

۴

۳

۲

۱

ابتدا توجه کنید که ضابطه توابع g و h به صورت زیر است:

$$g(x) = f(x-k) = x - k - [2(x-k)] = x - k - [2x - 2k]$$

$$h(x) = f(x) + k = x - [2x] + k$$

اگر $2k$ عددی صحیح باشد، داریم:

$$g(x) = x - k - [2x] + 2k = x - [2x] + k$$

یعنی نمودار تابع g بر نمودار تابع h منطبق می‌شود. بنابراین k برابر ۱، ۲

و $\frac{1}{2}$ می‌تواند باشد، ولی برابر $\frac{1}{4}$ نمی‌تواند باشد.

توجه کنید که به ازای $k = \frac{1}{4}$ داریم:

$$\begin{cases} g(0) = 0 - \frac{1}{4} - [0 - \frac{1}{2}] = \frac{3}{4} \\ h(0) = 0 - [0] + \frac{1}{4} = \frac{1}{4} \end{cases} \Rightarrow g(0) \neq h(0)$$

(مسئله ۱- تابع، صفحه‌های ۴۹ تا ۵۲)

 ۴ ✓

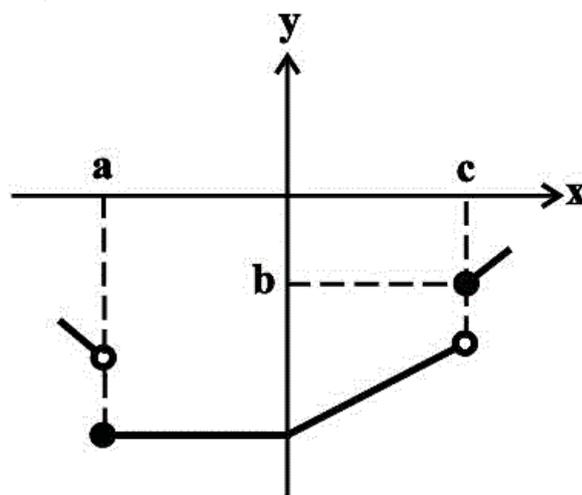
 ۳

 ۲

 ۱

برای رسم نمودار تابع f ، دامنه آن را به بازه‌هایی تقسیم می‌کنیم که عبارت $2x$ ، بین دو مقدار صحیح متوالی قرار بگیرد:

$$\begin{cases} -1 \leq 2x < 0 \Rightarrow [2x] = -1 \Rightarrow -\frac{1}{2} \leq x < 0; f(x) = \frac{x-1}{-x+1} = -1 \\ 0 \leq 2x < 1 \Rightarrow [2x] = 0 \Rightarrow 0 \leq x < \frac{1}{2}; f(x) = \frac{x-1}{1} = x-1 \end{cases}$$

با توجه به ضابطه‌های بالا و نمودار f ، مشخص است که $a = -\frac{1}{2}$ و $c = \frac{1}{2}$ است. همچنین برای محاسبه b ، باید $f(c)$ را محاسبه کنیم:

$$b = f(c) = f\left(\frac{1}{2}\right) = \frac{\frac{1}{2} - 1}{\left[\frac{1}{2}\right] + 1} = -\frac{1}{3}$$

$$\Rightarrow ab = \frac{1}{6}$$

(مسئله ۱- تابع، صفحه‌های ۴۹ تا ۵۲)

۴

۳

۲

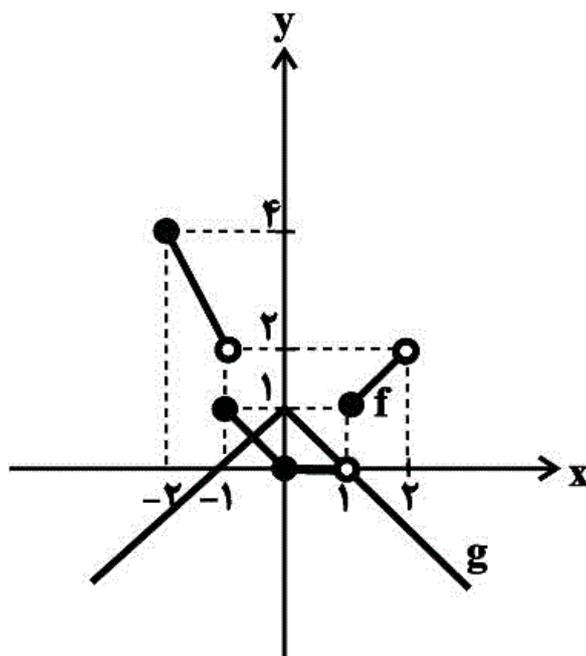
۱

راه اول: نمودارهای دو تابع $f(x) = [x]x$ و $g(x) = 1 - |x|$ را در یک دستگاه مختصات رسم می‌کنیم:

$$-1 \leq x < 0 : f(x) = -x$$

$$0 \leq x < 1 : f(x) = 0$$

$$1 \leq x < 2 : f(x) = x$$

با توجه به شکل فوق، نمودارهای دو تابع f و g فقط در یک نقطه متقاطعند، بنابراین معادله صورت سؤال یک جواب دارد. دقت کنید که $f(1) = 1$ است.

راه دوم:

واضح است که اگر $x \geq 0$ باشد، $[x] \geq 0$ و در نتیجه $x[x] \geq 0$ است و اگر $x < 0$ باشد، $[x] < 0$ و در نتیجه $x[x] > 0$ است، بنابراین در هر حالت $x[x] \geq 0$ خواهد بود، برای این که معادله جواب داشته باشد، باید $1 - |x| \geq 0$ یعنی $-1 \leq x \leq 1$ باشد. حال اگر $0 \leq x < 1$ باشد، معادله به صورت $0 = 1 - x$ درمی آید که جواب ندارد. اگر $-1 \leq x < 0$ باشد، معادله به صورت $-x = 1 + x$ در می آید که جواب آن $x = -\frac{1}{2}$ است و اگر $x = 1$ باشد، معادله به صورت $1 = 1 - 1$ در می آید که برقرار نیست. پس تنها جواب معادله (طول تنها نقطه مشترک دو نمودار) $x = -\frac{1}{2}$ است.

(مسئله ۱- تابع، صفحه های ۴۸ تا ۵۲)

۴

۳

۲

۱

نقطه $A = (2, -1)$ روی تابع $y = -f(2x) + 1$ است، پس:

$$-f(4) + 1 = -1 \Rightarrow f(4) = 2$$

حال نقطه متناظر آن روی $y = 2f(3x - 2) - 2$ را به صورت زیر می‌یابیم:

$$3x - 2 = 4 \Rightarrow x = 2$$

$$y = 2f(4) - 2 = (2 \times 2) - 2 = 2$$

پس نقطه متناظر آن $A' = (2, 2)$ است. که مجموع طول و عرض آن برابر ۴ است.

(مسئله ۲- تابع، صفحه‌های ۱ تا ۱۲)

۴

۳

۲

۱

روش اول: نمودار تابع f را ابتدا یک واحد به سمت چپ منتقل می‌کنیم تا

نمودار تابع $y_1 = f(x+1)$ به دست آید، سپس طول نقاط آن را بر ۲ تقسیم

می‌کنیم تا نمودار $y_2 = f(2x+1)$ به دست آید، سپس برای به دست آوردن

نمودار تابع $y_3 = -f(-2x+1)$ ، نمودار y_2 را نسبت به مبدأ مختصات

(قرینه نسبت به هر دو محور طول و عرض) قرینه می‌کنیم. در انتها نمودار y_3

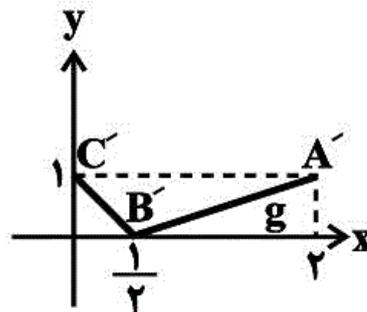
را یک واحد به بالا منتقل می‌کنیم تا نمودار تابع g به دست آید.

روش دوم (مشابه روش سؤال قبل): نقاط $A(-3, 0)$ ، $B(0, 1)$ و $C(1, 0)$

روی نمودار تابع f به نقاط $A'(2, 1)$ ، $B'(\frac{1}{2}, 0)$ و $C'(0, 1)$ روی نمودار

تابع g متناظر می‌شود. با وصل کردن نقاط A' ، B' و C' نمودار g

حاصل می‌شود.

(مسئله ۲- تابع، صفحه‌های ۱ تا ۱۲)

۴

۳

۲

۱

مراحل را به ترتیب انجام می‌دهیم:

$$f(x) = \sqrt{x} \xrightarrow[\text{و یک واحد به پایین}]{\text{قرینه نسبت به محور } y} y = \sqrt{-x} - 1$$

$$\xrightarrow[\text{نسبت به محور } x]{\text{قرینه نقاط با عرض مثبت}} y = -|\sqrt{-x} - 1|$$

$$\xrightarrow[\text{به راست}]{\text{انتقال یک واحد}} g(x) = -|\sqrt{-(x-1)} - 1| = -|\sqrt{1-x} - 1|$$

دقت کنید که اگر بخواهیم نقاط با عرض منفی را در نمودار f نسبت به محور x قرینه کنیم، از تبدیل $|f(x)|$ استفاده می‌کنیم. برای قرینه کردن نقاط با عرض مثبت نیز از تبدیل $-|f(x)|$ استفاده می‌کنیم.

(مسئله ۲- تابع، صفحه‌های ۱ تا ۱۲)

 ۴

 ۳

 ۲

 ۱

ابتدا نمودار تابع $g(x)$ را ۴ واحد به سمت چپ انتقال می‌دهیم.

$$g(x) = f\left(\frac{1}{4}x - 2\right) + 1 \xrightarrow{x \rightarrow x+4} g(x+4) = f\left(\frac{1}{4}(x+4) - 2\right) + 1$$

$$= f\left(\frac{1}{4}x + 2 - 2\right) + 1 = f\left(\frac{1}{4}x\right) + 1$$

حال نمودار حاصل را ۳ واحد به سمت پایین انتقال می‌دهیم.

$$y = f\left(\frac{1}{4}x\right) + 1 \xrightarrow{y \rightarrow y-3} h(x) = f\left(\frac{1}{4}x\right) + 1 - 3 = f\left(\frac{1}{4}x\right) - 2$$

(مسئله ۲- تابع، صفحه‌های ۱ تا ۱۲)

 ۴

 ۳

 ۲

 ۱

ابتدا ضابطه g را به دست می آوریم:

$$f(x) = (x+1)^2 \xrightarrow{\text{طول نقاط دو برابر می شود.}} y = \left(\frac{x}{2} + 1\right)^2$$

$$\xrightarrow{\substack{\text{یک واحد به پایین} \\ \text{یک واحد به چپ}}} g(x) = \left(\frac{x+1}{2} + 1\right)^2 - 1$$

$$\Rightarrow g(x) = \frac{(x+3)^2}{4} - 1$$

$$\xrightarrow{f(x)=g(x)} x^2 + 2x + 1 = \frac{x^2 + 6x + 9}{4} - 1$$

$$\Rightarrow x^2 + 2x + 1 = \frac{x^2 + 6x + 5}{4}$$

$$\Rightarrow 4x^2 + 8x + 4 = x^2 + 6x + 5$$

$$\Rightarrow 3x^2 + 2x - 1 = 0$$

معادله بالا دو جواب حقیقی دارد که مجموع آنها برابر $-\frac{2}{3}$ است. پس

مجموع طول نقاط برخورد نمودارهای f و g برابر $-\frac{2}{3}$ است.

(مسئله ۲- تابع، صفحه های ۱ تا ۱۲)

 ۴

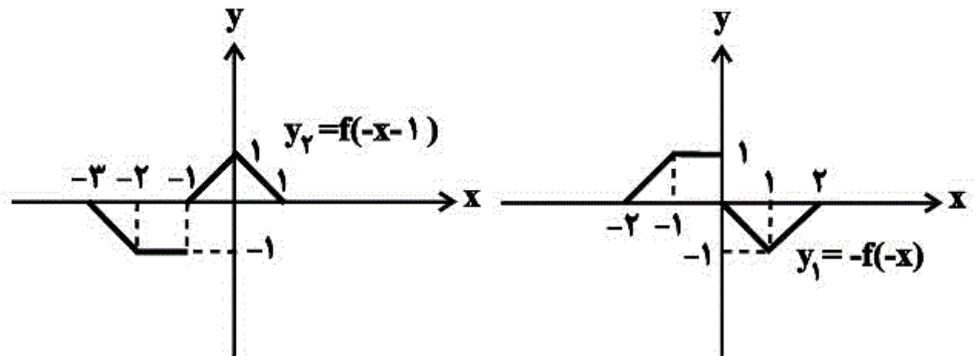
 ۳

 ۲

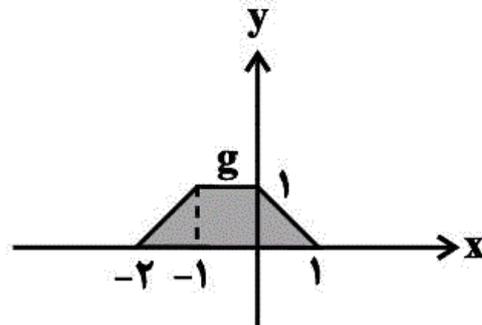
 ۱

ابتدا نمودار توابع $y_1 = -f(-x)$ و $y_2 = f(-x-1)$ را رسم می‌کنیم. سپس از y_1 قسمت سمت چپ محور y و از y_2 قسمت راست محور y را نگه می‌داریم تا نمودار g حاصل شود.

دقت کنید که y_1 قرینه نمودار تابع f نسبت به مبدأ مختصات است. برای y_2 نیز، ابتدا f را یک واحد به راست می‌بریم، سپس آن را نسبت به محور y قرینه می‌کنیم. داریم:

پس نمودار تابع g مطابق شکل زیر است:

مساحت ذوزنقه هاشورخورده برابر $S = \left(\frac{3+1}{2}\right) \times 1 = 2$ است.

(مسایبان ۲- تابع، صفحه‌های ۱ تا ۱۳)

 ۴

 ۳

 ۲

 ۱

$$(۳, m^۲) = (۳, m + ۲) \Rightarrow m^۲ = m + ۲$$

$$\Rightarrow m^۲ - m - ۲ = (m - ۲)(m + ۱) = ۰$$

$$\Rightarrow m = ۲, m = -۱$$

با جای گذاری این مقادیر m و تشکیل رابطه داریم:

$$(۱) m = -۱: A = \{(۳, ۱), (۲, ۱), (-۳, -۱), (-۲, -۱), (۳, ۱), (-۱, ۴)\}$$

A به ازای $m = -۱$ تابع است.

$$(۲) m = ۲: A = \{(۳, ۴), (۲, ۱), (-۳, ۲), (-۲, ۲), (۳, ۴), (۲, ۴)\}$$

به ازای $m = ۲$ تابع نیست. بنابراین فقط $m = -۱$ قابل قبول است.

(ریاضی-۱- تابع، صفحه‌های ۹۴ تا ۱۰۰)

 ۴

 ۳

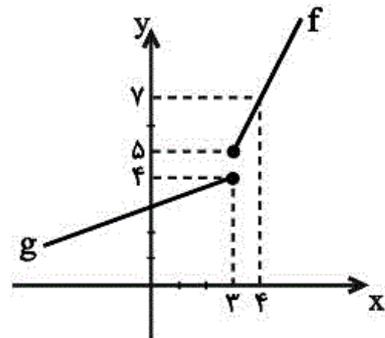
 ۲ ✓

 ۱

نمودار توابع f و g را در یک دستگاه مختصات رسم می‌کنیم:

$$f(x) = 2x - 1, \quad D_f = [3, +\infty) \quad \begin{array}{c|cc} x & 3 & 4 \\ \hline f(x) & 5 & 7 \end{array}$$

$$g(x) = \frac{1}{3}x + 3, \quad D_g = (-\infty, 3] \quad \begin{array}{c|cc} x & 0 & 3 \\ \hline g(x) & 3 & 4 \end{array}$$

با توجه به نمودار توابع f و g ، اجتماع برد دو تابع f و g برابر است با $\mathbb{R} - (4, 5)$.

(ریاضی ۱- تابع، صفحه‌های ۱۰۸ تا ۱۰۸)

۴

۳

۲

۱

تنها در صورتی دامنه تابع $f(x) = \frac{x+4}{2x^2 - ax + b - 5}$ به صورت

$\mathbb{R} - \{2\}$ است که مخرج کسر، ریشه مضاعف $x=2$ داشته باشد. پس با

توجه به ضریب x^2 در مخرج کسر، ضابطه تابع f به صورت زیر است:

$$f(x) = \frac{x+4}{2(x-2)^2} = \frac{x+4}{2x^2 - 8x + 8} = \frac{x+4}{2x^2 - ax + b - 5}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} -a = -8 \Rightarrow a = 8 \\ b - 5 = 8 \Rightarrow b = 13 \end{cases} \Rightarrow a + b = 21$$

(مسابان ۱- تابع، صفحه‌های ۴۴ و ۴۵)

۴

۳

۲

۱

$$x^2 + x < 0 \Rightarrow x(x+1) < 0 \Rightarrow -1 < x < 0$$

$$-1 < x < 0 \Rightarrow \begin{cases} [x] = -1 \\ 0 < x^2 < 1 \Rightarrow [x^2] = 0 \\ -1 < x^3 < 0 \Rightarrow [x^3] = -1 \\ 0 < x^4 < 1 \Rightarrow [x^4] = 0 \end{cases}$$

$$\Rightarrow [x] + [x^2] + [x^3] + [x^4] = -1 + 0 - 1 + 0 = -2$$

(مسابقه ۱- تابع، صفحه‌های ۴۹ تا ۵۲)

 ۴

 ۳

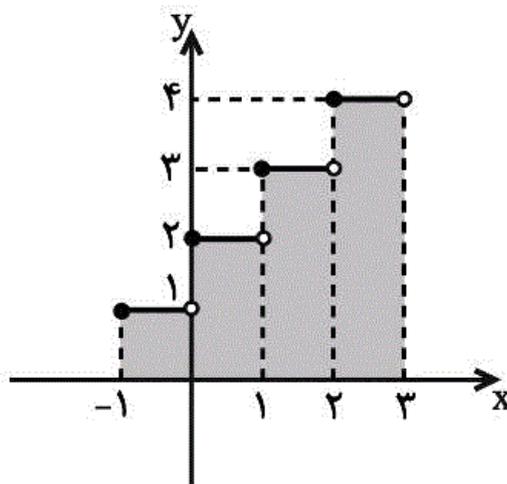
 ۲

 ۱ ✓

ابتدا نمودار تابع را در فاصله $[-1, 3]$ رسم می‌کنیم. توجه کنید که:

$$[x+2] = [x]+2$$

$$\left\{ \begin{array}{l} -1 \leq x < 0 \Rightarrow y = [x]+2 = -1+2 = 1 \\ 0 \leq x < 1 \Rightarrow y = [x]+2 = 0+2 = 2 \\ 1 \leq x < 2 \Rightarrow y = [x]+2 = 1+2 = 3 \\ 2 \leq x < 3 \Rightarrow y = [x]+2 = 2+2 = 4 \end{array} \right.$$

مساحت بین نمودار و محور x ها برابر با مساحت قسمت سایه‌زده شده است، بنابراین:

$$S = 1 \times 1 + 1 \times 2 + 1 \times 3 + 1 \times 4 = 10$$

(مسابقه ۱- تابع، صفحه‌های ۴۹ تا ۵۲)

 ۴ ✓

 ۳

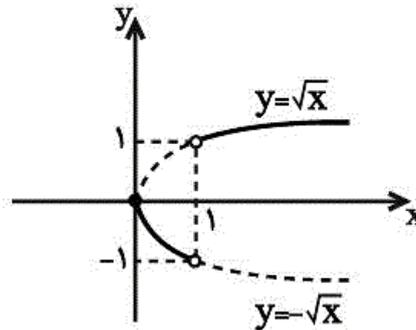
 ۲

 ۱

معادله تابع را به صورت دوضابطه‌ای می‌نویسیم:

$$f(x) = \begin{cases} \frac{(x-1)\sqrt{x}}{x-1} & ; x > 1 \\ \frac{-(x-1)\sqrt{x}}{x-1} & ; 0 \leq x < 1 \end{cases} \Rightarrow f(x) = \begin{cases} \sqrt{x} & ; x > 1 \\ -\sqrt{x} & ; 0 \leq x < 1 \end{cases}$$

دقت کنید که $x=1$ ریشه مخرج است و در دامنه معادله قرار ندارد. بنابراین، نمودار تابع به شکل زیر است:

(مسئله ۲- تابع، صفحه‌های ۱ تا ۱۲)

 ۴

 ۳

 ۲

 ۱

با استفاده از نمودار تابع f ، ابتدا نمودار تابع $y = f(1+x)$ را رسم می‌کنیم که با یک واحد انتقال به چپ به دست می‌آید. سپس با تبدیل x به $-x$ به نمودار $y = f(1-x)$ می‌رسیم که قرینه نمودار $y = f(1+x)$ نسبت به محور y هاست و در نهایت $y = 2f(1-x)$ را رسم می‌کنیم که با انبساط در راستای محور y ها به دست می‌آید.

(مسئله ۲- تابع، صفحه‌های ۱ تا ۱۲)

 ۴

 ۳

 ۲

 ۱

دامنه تابع f بازه $D_f = [-1, 4]$ است، پس برای به دست آوردن برای

دامنه تابع $g(x) = -3f\left(\frac{-x}{2} + 2\right)$ باید مقدار $\frac{-x}{2} + 2$ در بازه

$[-1, 4]$ قرار داشته باشد:

$$\left(\frac{-x}{2} + 2\right) \in [-1, 4] \Rightarrow -1 \leq \frac{-x}{2} + 2 \leq 4$$

$$\Rightarrow -3 \leq \frac{-x}{2} \leq 2 \Rightarrow -4 \leq x \leq 6$$

$$\Rightarrow D_g = [-4, 6]$$

بنابراین دامنه تابع g شامل ۶ عدد طبیعی ۱ تا ۶ است.

(مسئله ۲- تابع، صفحه های ۱ تا ۱۲)

 ۴

 ۳

 ۲

 ۱

برای حل معادله $2f(2x) - 1 = k$ داریم:

$$2f(2x) - 1 = k \Rightarrow 2f(2x) = k + 1 \Rightarrow f(2x) = \frac{k+1}{2}$$

تعداد جواب‌های معادله فوق برابر با تعداد نقاط تلاقی خط $y = \frac{k+1}{2}$ با

نمودار تابع $y = f(2x)$ است.

با توجه به نمودار، خط $y = 0$ (محور x) نمودار تابع را در ۳ نقطه قطع

می‌کند. بقیه خطوط $y = m$ (خط موازی محور x) نمودار f را حداکثر

در ۲ نقطه قطع می‌کنند.

$$\Rightarrow f(2x) = \frac{k+1}{2} = 0 \Rightarrow k = -1$$

دقت کنید که نمودار $y = f(2x)$ از انقباض افقی نمودار f به دست

می‌آید. این یعنی تعداد جواب‌های معادله $f(2x) = m$ و $f(x) = m$

یکسان است.

(مسئله ۲- تابع، صفحه‌های ۱ تا ۱۲)

۴ ✓

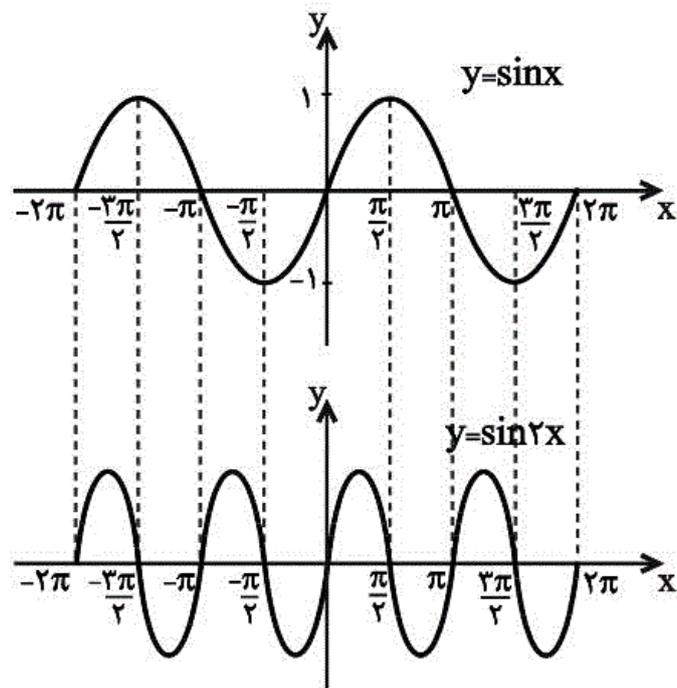
۳

۲

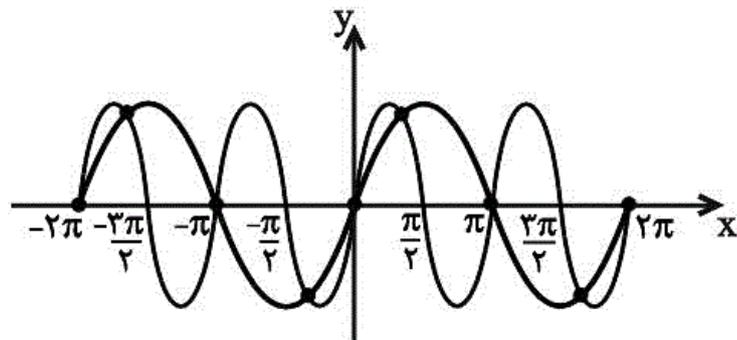
۱

با تقسیم طول نقاط برخورد نمودار تابع $y = \sin x$ با محور x ها بر a ، طول نقاط برخورد نمودار تابع $y = \sin ax$ با محور x ها به دست می آید، پس $a = 2$ است.

نمودار دو تابع را در یک دستگاه مختصات رسم می کنیم. برای رسم نمودار تابع $f(x) = \sin 2x$ ، کافی است طول نقاط تابع $y = \sin x$ را بر دو تقسیم کنیم.

دو نمودار را در یک دستگاه رسم می کنیم. همانطور که مشاهده می شود، دو نمودار در ۹ نقطه مشترک اند.

توجه کنید که $a = -2$ نیز قابل قبول است.

(مسئله ۲- تابع، صفحه های ۱ تا ۱۲)

۴

۳

۲ ✓

۱

در ضرب ماتریس‌ها خاصیت جابه‌جایی برقرار نیست. یعنی در حالت کلی

AB با BA برابر نیست.

(هندسه ۳- ماتریس و کاربردها، صفحه‌های ۱۹ و ۲۰)

 ۴

 ۳

 ۲

 ۱

$$\begin{bmatrix} 2 & 1 \\ 0 & -2 \end{bmatrix} + 3X = \begin{bmatrix} 4 & 1 \\ 3 & 0 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 4 & 0 \\ 0 & 4 \end{bmatrix} \Rightarrow 3X = \begin{bmatrix} 8 & 1 \\ 3 & 4 \end{bmatrix} - \begin{bmatrix} 2 & 1 \\ 0 & -2 \end{bmatrix}$$

$$\Rightarrow 3X = \begin{bmatrix} 6 & 0 \\ 3 & 6 \end{bmatrix} \Rightarrow X = \begin{bmatrix} 2 & 0 \\ 1 & 2 \end{bmatrix}$$

بنابراین حاصل ضرب درایه‌های غیرواقع بر قطر اصلی ماتریس X برابر صفر است.

(هندسه ۳- ماتریس و کاربردها، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۶)

 ۴

 ۳

 ۲

 ۱

$$\left. \begin{aligned} c_{21} = 2a_{21} - b_{21} &\Rightarrow c_{21} = 2(2) - a = 4 - a \\ c_{22} = 2a_{22} - b_{22} &\Rightarrow c_{22} = 2m - (-1) = 2m + 1 \end{aligned} \right\} \xrightarrow{c_{21} = 2c_{22}} 4m + a = 4$$

$$\left. \begin{aligned} c_{11} = 2a_{11} - b_{11} &\Rightarrow c_{11} = 2(a - 1) - (-a) = 3a - 2 \\ c_{22} = 2a_{22} - b_{22} &\Rightarrow c_{22} = 2(-1) - 2 = -4 \end{aligned} \right\} \xrightarrow{c_{11} = -c_{22}} a = 2$$

$$4m + a = 4 \xrightarrow{a=2} m = \frac{1}{2} \Rightarrow a - 2m = 1$$

(هندسه ۳ - ماتریس و کاربردها، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۶)

۴

۳

۲ ✓

۱

(زویا مسمدعلی پور قهرمانی نژاد)

$$\begin{bmatrix} \cos^2 15^\circ & \sin 15^\circ \cos 15^\circ \\ -\sin 15^\circ \cos 15^\circ & \cos^2 15^\circ \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} \sin^2 15^\circ & -\sin 15^\circ \cos 15^\circ \\ \sin 15^\circ \cos 15^\circ & \sin^2 15^\circ \end{bmatrix}$$

$$= \begin{bmatrix} \cos^2 15^\circ + \sin^2 15^\circ & 0 \\ 0 & \cos^2 15^\circ + \sin^2 15^\circ \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$$

(هندسه ۳ - ماتریس و کاربردها، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۶)

۴

۳

۲ ✓

۱

ابتدا ماتریس A را می‌سازیم. درایه‌های ماتریس A به صورت زیر است:

$$A = \begin{bmatrix} 2 & 3 \\ 3 & 4 \end{bmatrix}$$

$$\Rightarrow A + B = \begin{bmatrix} 2 & 3 \\ 3 & 4 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} a & a+b \\ a+b & b \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} a+2 & a+b+3 \\ a+b+3 & b+4 \end{bmatrix}$$

ماتریس $A + B$ یک ماتریس اسکالر است پس درایه‌های قطر اصلی در آن

با هم برابرند و بقیه درایه‌ها صفر هستند:

$$\begin{cases} a+2 = b+4 \\ a+b+3 = 0 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a-b = 2 \\ a+b = -3 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a = -\frac{1}{2} \\ b = -\frac{5}{2} \end{cases}$$

$$\Rightarrow A + B = \begin{bmatrix} \frac{3}{2} & 0 \\ 0 & \frac{3}{2} \end{bmatrix} \Rightarrow \text{جمع درایه‌ها} = 3$$

(هندسه ۳- ماتریس و کاربردها، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۴)

 ۴

 ۳

 ۲

 ۱

$$(A+B)^2 = A^2 + AB + BA + B^2$$

$$\Rightarrow \begin{bmatrix} 2 & -6 \\ 2 & 4 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 2 & -6 \\ 2 & 4 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -3 & -4 \\ 4 & -3 \end{bmatrix} + AB + BA + \begin{bmatrix} 1 & -16 \\ 0 & 9 \end{bmatrix}$$

$$\Rightarrow \begin{bmatrix} -8 & -36 \\ 12 & 4 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -2 & -20 \\ 4 & 6 \end{bmatrix} + AB + BA$$

$$\Rightarrow AB + BA = \begin{bmatrix} -8 & -36 \\ 12 & 4 \end{bmatrix} - \begin{bmatrix} -2 & -20 \\ 4 & 6 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -6 & -16 \\ 8 & -2 \end{bmatrix}$$

(هنرسه ۳- ماتریس و کاربرددها، صفحه های ۱۳ تا ۲۱)

۴

۳

۲

۱ ✓

$$A^2 = \begin{bmatrix} 3 & 1 & 2 \\ 2 & -1 & 0 \\ 3 & 1 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 3 & 1 & 2 \\ 2 & -1 & 0 \\ 3 & 1 & 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 17 & 4 & 8 \\ 4 & 3 & 4 \\ 14 & 3 & 7 \end{bmatrix}$$

برای به دست آوردن درایهٔ واقع در سطر دوم و ستون دوم ماتریس A^4 ،

کافی است سطر دوم ماتریس A^2 را در ستون دوم این ماتریس ضرب کنیم:

$$A^2 \text{ سطر دوم} \times A^2 \text{ ستون دوم} = [4 \quad 3 \quad 4] \begin{bmatrix} 4 \\ 3 \\ 3 \end{bmatrix} = 16 + 9 + 12 = 37$$

(هندسه ۳- ماتریس و کاربردها، صفحه‌های ۱۷ تا ۲۱)

 ۴

 ۳

 ۲

 ۱

$$A^2 = \begin{bmatrix} 1 & a \\ 0 & -1 \end{bmatrix} \times \begin{bmatrix} 1 & a \\ 0 & -1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix} = I$$

$$A^n = \begin{cases} I: \text{زوج } n \\ A: \text{فرد } n \end{cases}$$

بنابراین داریم:

$$A^{2n} + A^{2n-1} = \begin{bmatrix} 2 & a \\ 0 & 0 \end{bmatrix} \Rightarrow a + 2 = 11 \Rightarrow a = 9$$

(هندسه ۳- ماتریس و کاربردها، صفحه‌های ۱۷ تا ۲۱)

۴

۳

۲

۱ ✓

$$AB = B \xrightarrow{A=BA} (BA)B = B \Rightarrow B(\underbrace{AB}_B) = B \Rightarrow B^2 = B$$

$$BA = A \xrightarrow{B=AB} (AB)A = A \Rightarrow A(\underbrace{BA}_A) = A \Rightarrow A^2 = A$$

$$(A + B)(A - B) = \underbrace{A^2}_A - \underbrace{AB}_B + \underbrace{BA}_A - \underbrace{B^2}_B = 2A - 2B = 2(A - B)$$

(هندسه ۳- ماتریس و کاربردها، صفحه‌های ۱۳ تا ۲۱)

۴

۳

۲ ✓

۱

براساس تمرین ۱۰ صفحه ۲۱ کتاب درسی، اتحادهای جبری درباره دو

ماتریس زمانی برقرار می‌باشد که دو ماتریس A و B تعویض پذیر باشند

یعنی ضرب آنها دارای خاصیت جابه‌جایی باشد. $(AB = BA)$

$$AB = \begin{bmatrix} a & -2 \\ b & -1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} -1 & 2 \\ -3 & 5 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 6-a & 2a-10 \\ 3-b & 2b-5 \end{bmatrix}$$

$$BA = \begin{bmatrix} -1 & 2 \\ -3 & 5 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} a & -2 \\ b & -1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 2b-a & 0 \\ 5b-3a & 1 \end{bmatrix}$$

$$AB = BA \Rightarrow \begin{cases} 2a-10=0 \Rightarrow a=5 \\ 2b-5=1 \Rightarrow b=3 \end{cases}$$

$$a+b = 5+3 = 8$$

(هندسه ۳- ماتریس و کاربردها، صفحه‌های ۱۷ تا ۲۱)

 ۴

 ۳

 ۲

 ۱